

ARNOLDI
VINNII JC.
IN QUATUOR LIBROS
INSTITUTIONUM
IMPERIALIUM
COMMENTARIUS
ACADEMICUS, ET FORENSIS.

JO. GOTTL. HEINECCIUS JC.

Recensuit, & Praefationem Notulasque adjecit.

EDITIO NOVISSIMA, cui accedunt ejusdem VINNII,

QUAESTIONES JURIS SELECTAE

Cum Indicibus locupletissimis.

TOMUS PRIMUS.

BIBLIOTHECA SAL. PETRITIO
FUNDATA A D. J. BRUYSET

LUGDUNI.

Sumptibus PETRI BRUYSET & SOCIORUM,

M. DCC. XLVII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

BIBLIOTHECA SAL. PETRITIO

FUNDATA A D. J. BRUYSET

LECTORI

S. P. D.

JO. GOTTL. HEINECCIUS.

UM multa à vitis etiam doctissimis reprehendi solent in operosa illa ac præclara Justiniani legislatione; tum sæpenumero quibusdam mirari contingit, atque etiam stomachari, quod Imperator, illa perfecta, Jureconsultus leges interpretandi illustrandique facultate, tanquam aqua & igni, interdixerit, eosque ad conficienda admonitoria, *ωρεάντια* atque indices improvido consilio damnarit (a). Legum enim interpretationem tam credunt plerique necessariam, ut ea civitatem non facilius, quam ipsis legibus, carituram, officiumque Jurisconsultorum sine illa præclara facultate inane atque infructuosum Reipublicæ futuram, arbitrentur. Qua fronte inquirunt, Icti sustinebit nomen, qui leges nescit? Leges autem quo pacto scire se dixerit, qui verba earum tenet, non vim ac potestatem? (b) Vim denique ac potestatem legum an quisquam, quantacumque sit ingenii perspicacia, adsequetur, si non modo interpretationes nullæ existent, verum etiam iis, qui hanc Reipublicæ operam navare cupiunt, grave ex lege Cornelia iudicium imminet? (c) Accedit, quod quum nulla lex, nullumque Sctum, teste Juliano, (d) ita scribi possit, ut omnes, qui quandoque inciderint, casus comprehendant, imperfectam admodum ac veluti macilentam esse oporteret jurisprudentiam, nisi illi succus ac sanguis ex interpretatione prudentum accederet. Denique & experientiam, rerum omnium magistram, Romanos doeuissè existimant, hac Jurconsultorum opera reipublicam carere non posse. Sane enim quid artificiosius unquam scriptum fuisse dicamus, quam illum XII. Tabularum libellum, cujus *επιμορθεϊαν βραχίλις εἰ ἀπερίττωσιν συννεύθη* & posteri, teste Diodoro Siculo (e) unice sunt admirati; quem Crassus apud Ciceronem (f) omnibus omnium Philosophorum bibliothecis anteposuit, quem denique Livius (g) fontem universi publici privati-

(a) Constit. Deo auctore. §. 11. de concept. Dig.

(b) L. 17. ff. de legib.

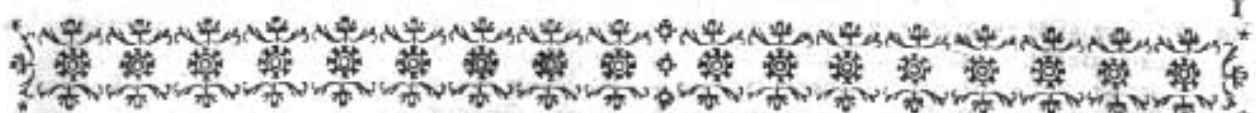
(c) Constit. Tanta. §. 11. de conf. Digest.

(d) L. 10. l. 11. l. 12. ff. de legib.

(e) Diodor. Sicul. lib. XII. cap. 26.

(f) Cic. de Oratore lib. 1. cap. 44.

(g) Liv. lib. 111. cap. 34.

I

ARNOLDI
VINNII, J. C.
IN LIBRUM PRIMUM
INSTITUTIONUM
IMPERIALIUM
COMMENTARIUS
ACADEMICUS ET FORENSIS.
CUM NOTIS AD TEXTUM.

PROOEMIUM.

De Confirmatione Institutionum.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI
JESU-CHRISTI.

IMPERATOR CÆSAR FLAVIUS JUSTINIANUS, ALFMANICUS, GOTHICUS, FRANCICUS, GERMANICUS, ANTICUS, ALANICUS, VANDALICUS, AFRICANUS, PIUS, FELIX, INGLYTUS, VICTOR AC TRIUMPHATOR, SEMPER AUGUSTUS, cupidæ legum juventuti S.

ante Justinianum nostrum, qui illud primus revocavit in usum, primus postliminio veluti renunciatus *ἠνεῖται ἀποκαταστήσει*, uti testatur Agathias libr. 6. p. 157. Et. Spanhem. de *Usu & præst. num.* Tom. 2. *Diss.* 11. p. 403. HBIN.

CÆSAR J cognomen familæ in gente Julia, quod post C. Julium factum est hereditarium Imperatorum. Procedente tempore, eodem nomine appellati & qui vivo Imperatore designati augustæ majestatis hæredes, l. 7. *Cod. de maf. & mathem.* Spartian. in *Ælio Vero*, ubi & hunc ipsum primum Cæsarem ea ratione appellatum testatur. Hodie *Reges Romanorum* Vocantur. VINN. Ita quidem Spartianus in *Æl. Ver. cap. 2.* contra Aurel. Vict. *cap. 12. in Trajano* ab Hadriani demum adoptione divisa esse ait Cæsarem & Augusti nomina. Neuter accuratè. Omnes Principum liberi dicti sunt Cæsares, jam à Neronis temporibus. Domitianus, statim intersecto Vitellio, hoc nomen obtinuit, Tacit. *Hist. Lib. 3. cap. 86.* Hinc nuni Titi & Domitiani Cæsarem apud Spanhem. T. 2. p. 351.

IMPERATOR J Hoc nomine etfi appellarentur omnes exercitus ductores *ἡγεμόνες*, ἢ ἴσ' ἡγεμόνας ἡγεμόντες, propriè tamen id tribui solebat iis, qui re bene gesta hoc honoris titulo acclamatione militum vel decreto Senatus decorati essent. Post occupatam Rempublicam perpetuum Principis prænomen esse cœpit ex S. C. Hotomannus ex *Cic. Tacit. Sueton. Dion. Appian.* VINN. Sed tamen Byzantini Imperatores plerique hoc cognomen dimiserant *Vinnius in Institut.*